

„Zatímco
ztrácíme svůj
čas váháním a
odkládáním,
život utíká.“

Seneca

římský filozof

Vážené posluchačky, vážení posluchači,

ráda bych připomněla našim posluchačům, že náš klub vyvíjí svoji činnost již od roku 2009 a časopis Blog klub si naši čtenáři mohou číst od roku 2012. Všechna čísla jsou na webových stránkách, a tak kdykoli si můžete otevřít i dřívější čísla. Za to, že časopis vychází, je třeba poděkovat ochotným posluchačům, tedy spíše posluchačkám, kteří ochotně přispívají svými příběhy a náměty. Tím bych chtěla povzbudit i další posluchače a posluchačky, aby se zapojili a poslali pár řádek, např. o svých zážitcích z dovolených, vzpomínkách z mládí či o tom co vás zajímá a také třeba o tom na co se těšíte a co máte rádi. Témat by bylo jistě mnoho.

V tomto čísle nás kolegyně ze Slovenska pozvala do krásného prostředí malebných Kysúc. Další příspěvky jsou vzpomínkami na školní léta a cestování po místech, která fascinovala světové filmaře. V kronikách mnoha obcí jsou zaznamenány válečné paměti. Ukázkou je příspěvek z kroniky obce Křtěnská. V rubrice zajímavostí se opět trochu potouláme po Praze a dozvíme se, jak žije nejčastější obyvatel parků, veverka a na závěr trochu hádanek k procvičení mozkových závitů.

Děkuji mnohokrát za spolupráci a těším se na nové příspěvky.

Vaše

OBSAH

<i>Aktuality z naší U3V</i>	2
<i>Čriepky spoza hraníc</i>	3
<i>Príspevky našich posluchačů</i>	5
<i>Zajímavostí</i>	9
<i>Zábavný koutek</i>	14

* Aktuality z naší U3V

Vážené posluchačky,
vážení posluchači,

ráda bych vás srdečně přivítala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v souvislosti se zahájením vašeho studia v rámci Univerzity třetího věku v novém akademickém roce 2022/2023.

Na tento rok jsme pro vás připravili 72 nových vzdělávacích programů, do kterých se zapsalo cca 3600 posluchačů a posluchaček. Velmi si vašeho zájmu o studium na naší fakultě vážím a doufám, že budete všichni spokojeni.

Bohužel, stejně tak jak v minulých letech, se nám i letos opětovně stalo, že někteří uchazeči sice podali řádně a včas přihlášku, ale nepřišli k zápisu ani se ze studia neomluvili a tak omezili možnosti přihlásit se dalším zájemcům. Tuto skutečnost zjistíme až po zpracování všech zápisových listů do fakultní databáze, což bývá až začátkem října a to již není časový prostor o oslovení dalších zájemců, kteří sice přihlášku v květnu podali, ale z kapacitních důvodů nebyli do studia zařazeni. Chtěla bych touto cestou poděkovat všem, kteří nás včas informovali a díky nimž se podařilo udělat radost těm zájemcům, kteří již „nedoufali“.

Jen pro připomenutí bych ráda shrnula, že přednášky v zimním semestru 2022/2023 budou zahájeny v pátek 7. 10. 2022. Výuka v zimním semestru končí 3. 3. 2023. Letní semestr zahájeme 10. 3. 2023 a končíme 12. 5. 2023.

Veškeré informace o studiu U3V, vč. dalších doporučení a materiálů, najdete na našich webových stránkách: www.cdv.ff.cuni.cz – záložka Univerzita třetího věku - sekce Informace pro posluchače a Informace pro zájemce. Prosím, sledujte je průběžně a pečlivě. Zejména věnujte pozornost rozvrhu výuky a způsobu zakončení studia (závěrečná písemná práce příp. test). Testy se píší na poslední přednášce kurzu, pro odevzdání práce také platí nejpozději poslední den konání přednášky. Při odevzdávání práce si s sebou vezměte index.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem našim posluchačům za zájem o naše kurzy, za poctivou docházku a milé pochvaly, kterých se nám dostává. Velmi si toho vážím.

*Ing. Ilona Kellerová
vedoucí Centra dalšího vzdělávání*

* Čriepky spoza hraníc

Koniec školského roka

Mnohí študenti U3V si možno v júni povedali „Ááá máme to za sebou“. Aký bol školský rok tentokrát? Nuž oproti predošlým dvom rokom , bol to už rok, keď sme mohli“ voľnejšie dýchať“. Už nebolo toľko obmedzení a zmien. Ba možno povedať, že už sme si aj pomaly zvykli prekonávať obavy, ba aj strach z každodenných pandemických situácií.

Veru ani sme sa nenazdali a akademický rok 2021/2022 ubehol ako voda a nastalo obdobie „prázdnin“.

Však pre nás študentov U3V zo študijného odboru „Ako správne fotografovať“ , Phothoshop pre začiatočníkov“, „Photoshop pre pokročilých“ a „Video“, nekončil akademický školský rok len opustením „lavíc“. Čakali nás ešte dve zaujímavé akcie. Neboli to len „ledajaké“ podujatia, hoci mali spoločensko – pracovný charakter, mali však v sebe čaro spokojnosti, radosti , ba až veselosti.

Mnohí z nás, ktorí za posledné tri roky absolvovali aspoň tri z uvedených zameraní dočkali sa promócií. Vždy je to vznešená slávnosť na ukončenie snaženia sa v škole. Pri zvukoch študentskej hymny si ju väčšina z nás rada z „plného hrdla“ aj zaspievala. Tentoraz ma osobne hneď pri jej prvých taktoch zamrazilo, začala som ju síce spievať, ale s biedou som ju dospievala. Do očí sa mi natísli slzy a hrdlo mi zovrela spomienka na dve Evičky dlhoročné študentky z U3V, ktoré v našich radoch už „chýbali“. Asi to bude s pribúdajúcim vekom viac a viac citlivejšie.

Druhá koncoročná školská akcia sa odohrala v horách na chalupe jednej našej spolužiačky Katky. Pozvala nás na svoje malé „gazdovstvo“, ktoré zdedila po starých rodičoch. Celá akcia mala spoločensko – pracovný charakter nielen v jej chalúpkke v osade Bachronovce, ale aj v krásnom prostredí malebných Kysúc.

Spoločenská časť pozostávala z príjemne stráveného času v spoločnosti spolužiakov - nadšencov fotenia a tvorby videa a pochutnávaní si na domácej fazuľovici. Pracovná časť bola zase príležitosťou na voľné, neorganizované a individuálne fotenie alebo natáčanie videa v prostredí zrubových dreveničiek v osade Bachronovce alebo v okolitej prírode.

Po príchode do Katkinej chalúčky nás čakalo veľké prekvapenie . Katka nás uvítala oblečená v kysuckom kroji s ponukou nielen vlastnoručne upečeného domáceho chleba, ale aj za pohárik „tekutého chleba“. Bol krásny slnečný deň a tak sme sa usadili vonku na terase pod strechou. Neďaleko v kotlíku nad ohniskom sa dovárala fazuľovica. Rozvoniavala na celý dvor, hneď sa nám slinky zbíhali. Za chvíľu začalo sa „hodovanie“ Najprv to bola kotlíková fazuľovica. Bola výborná , ba poniektorí si dali aj „dupľu“. Stôl sa prehýbal sladkými, či slanými dobrotkami, ktoré mnohí z nás doniesli z domu, pretože sa nepatrí chodiť na návštevu „ s prázdnyimi rukami“.

Po hodovaní už nás lákalo okolie. A veru bolo, čo obdivovať, fotiť, či filmovať, ba aj skúšať. Neďaleko drevenice nás hneď upútala studňa s drevenou strieškou a so starodávnym spôsobom naberania vody tzv. „vahadlová studňa. Už aj sa našli odvážlivci, ktorí neodolali a vyskúšali si naberanie vody do zaveseného vedra. Mojej pozornosti však neušlo aj to, že už do tejto studne ústi aj čerpadlo, ktoré dodáva vodu do celého „gazdovstva“ – stačí len otočiť kohútikom. V súčasnosti naberanie vody starodávnym spôsobom slúži už len ako náhradný spôsob v prípade, že by nešla elektrina. Po prehliadke celého rozsiahleho Katkinho „gazdovstva“ bolo, čo obdivovať, pretože tam bolo všetko v dobrej „kondícii“ so známkami starodávných tradícií. Nakoniec sme vyrazili na potulky po okolí.

V spomínanej rozľahlej osade nebolo veľa chalúpok, ktoré by sa na seba tlačili ako to býva na niektorých chatových osadách. Len sem – tam sa objavila zrubová drevenička priam usadená na lúčke obkolesenej stromami. Kedysi tu v zapomenutom kúte prírody, žili rodiny z toho, čo vypestovali, či

vychovali . Dnes sú to vikendové zrubové dreveničky na relax priam v rozprávkovom prostredí ticha a zdravého podhorského vzduchu. Celý „gazdovský“ kolorit dotvárajú nielen samotné dreveničky s čipkovanými záclonkami, muškátmi, ale aj drevené ploty oivenčené maľovanými krčahmi a hlinenými hrncami. Všetku tú dedinskú krásu dokresľujú aj dvory plné kvetov ako dekorácie na kedysi používaných fúrikoch , vozíkoch, kárach a podobných kolesových vybavení na gazdovskom dvore.

Veľkým zážitkom bola aj samotná cesta ku Katkinej usadlosti, ktorá podľa dostupnosti mala 2 etapy. Zo Žiliny do Veľkého Rovného - Ivor nebol problém dostať sa verejnou dopravou v kombinácii vlak – autobus, alebo autom. Druhá etapa cesty Veľké Rovné,Ivor - Bachronovce bola už náročnejšia. Mali sme na výber. Zdatnejší spolužiaci sa vybrali peši. Putovanie prevažne do kopca po zelenej a červenej značke zvládli za cca 1,50 hod. Pre menej turisticky zdatných bol k dispozícii odvoz Katkiným autom. Jej manžel poznal cestu plnú výmoľou, balvanov, skál a bažín ako vlastnú dľaň. Už – už som mala pocit, že na niektorom ostrom kameni, čo stál v ceste sa na jeho aute nebudaj odlomí podvozok, však on to zvládol ako profesionálny „kros“ jazdec.

A aký bol záver? Výlet sa vydaril, zážitkov bolo neúrekom a hromada fotografií vo fotoaparáte – to bol výsledok jednej našej akcie na konci školského roka.

Vysvetlivky :

Zrubové dreveničky – roubené dřevěnice

Čipka – krajka

Autor:

Ing. Anna Frličková

Študentka U3V pri ŽU v Žiline

* Příspěvky našich posluchačů

„A zase je tady ta škola!“

A zase ráno brzy vstávat a stále poslouchat: „Máš všechno, nic jsi nezapomněl/a/, máš všechny úkoly“, atd., atd. Nebo později: „Vezmi šálu, čepici, rukavice“ a za rohem to šlo všechno do aktovky. Málokdo z nás zapomněl na svůj první den ve „velké“ škole. Ani jedna holčička, kterou maminka nastrojila do sametových, jemně vyšíváných šatiček s bílým límečkem, které sama ušila. Blondřaté vlásky ozdobil bílou mašlí. A holčička čekala na maminku na chodníčku před domem. Ten den jejich dům „dostával“ nové okapy. A páni řemeslníci rozhodli, že se musí vyzkoušet okapový spád. Nevšimli si však, že pod koncem okapu stojí malá neparáděná dívčina. Natěšená holčička dostala takovou sprchu jako nikdy v životě! Byl z toho velký pláč a nářek a veškerá paráda byla pryč! Rychle budoucí „prvňáčku“ osušit, převléknout a hlavně vysušit vlásky. V té době ještě v domácnostech fény nebyly.

Naše školačka zdárně „vychodila“ první třídu „kašičku“ a byly další a další třídy. Pak střední všeobecně vzdělávací škola (změněný název gymnázia) a škola pedagogická. A šla léta, ba přímo utíkala a naše dívka se stala vychovatelkou. Při činnosti s dětmi se seznámila se svým manželem. A za několik let se ocitla v roli maminky, která vedla svou dcerušku do první třídy. A dávala velmi dobrý pozor, jestli někde neteče ze střechy voda, nebo po cestě do školy není jiná nástraha. K dcerce přibyl ještě synek, který se také stal absolventem „kašičky“, jako mnoho a mnoho dětí.

A přešlo pár zim a prázdnin a z dětí se stali „dospěláci“. „A než se párkrát otočíš a stromků nazdobíš, zjistíš, že než se naděješ, dědečkem a babičkou se staneš!“ Když se starší vnouček chystal do první třídy, těšil se na všechno nové a zajímavé. Co se však nestalo. Místo, aby si užil v pondělí slavnostní přivítání, tak onemocněl a do školy šel až ve čtvrtek. A doprovázel ho jeho mladší bráška. Příští rok mu to oplatí – on už „šesták“ povede našeho prvňáčka.

A stále se tato radostná událost opakuje. Někteří přicházejí odvážně, jiní trochu s malou dušičkou. Ale postupně se všechno srovná. Přivádíme do první třídy budoucí vědce, umělce, kantory, sportovce, lékaře, právníky, zdravotníky, techniky. Ale také šikovné řemeslníky, švadleny, kuchařky a mnoho dalších povolání.

Je to krásné. A tak mi promiňte, že jsem do Blogu č.3/2022 napsala své vzpomínky a zážitky z prvního školního dne.

Věra Voženílková
posluchačka U3V

Konec prázdnin

Letní prázdniny uběhly moc rychle, zbývalo posledních pár dní, na které jsme se těšili. Maminka nám nakupovala věci a oblečení do školy, protože jsme přes prázdniny vyrostli a skoro všechno nám bylo malé. Boty, cvičky a školní pomůcky, ale to ostatní měla na starost babička. Než jsme se vrátili z prázdnin, stačila vymalovat náš byt, nalakovat dřevěnou podlahu v pokoji a přestavět nábytek, ale také nám ušila nové oblečení do školy. Mně krásné šaty, bleděmodré s růžičkami a s pravou spodničkou a bráščům tmavomodré oblečky a bílé košilky. A tak jsme se z prázdnin těšili domů nejen na babičku a na dědu, ale na všechno to nové. Na stole stála čerstvě upečená bábovka, kytička lučních květů ve džbánu a na kuchyni byly všechny pohledy, které jsme z dovolené posílali. Na posteli

jsme měli každý nové šaty, které nám babička ušila. Chtěli jsme si je vyzkoušet před zrcadlem, ale maminka věděla, že bychom je hned tak nesvlékli, a tak nám řekla, ať si tu parádu schováme až do školy.

První den večer se vyprávělo, kde všude jsme byli a co jsme prožili, rozdali jsme všem drobné dárečky, většinou suvenýry z cest, doma se nestačili divit. Ale hned druhý den jsme vyběhli na nábřeží a sháněli kamarády a spolužáky, kteří už byli také v Praze. A protože bylo stále vedro, chodili jsme se koupat na Císařskou louku, kde jsme nemuseli nic platit, platilo se jen 25,- haléřů za přívoz. Těch posledních pár dní nám uteklo jako voda ve Vltavě a bylo po prázdninách.

Prvního září jsme se sešli před školou, většinou v nových šatech, opálení a o pořádný kus větší a plní dojmy z prázdnin. Ale všichni jsme se těšili na své spolužáky, na naši paní učitelku, na nové učebnice a na další zážitky, které nás v novém školním roce čekají.

Pražský ráj

I kdybych odjel do Afriky
nezapomenu naše zvyky
co poutají nás okovem
a z dálky voní domovem.

V zimě vánoční stromeček,
pro špačky ptačí domeček,
velikonoční pomlázky
a z pouti srdce od lásky.

Zářící pražské výklady
i nová knížka od Lady,
neděle vonící pohodou
a hejna racků nad vodou.

První kudlička od táty
a maminčiny muškáty,
prvomájová mávátka
a halířová lízátko.

Lanovka na Petřín s rozhlednou,
dav s pěší zónou přehlednou,
Karlův most, Hradčany s Vltavou
po které moje sny uplavou.

Určitě by toho bylo víc,
víc vzpomínek i pohlednic
pro všechny ty, kteří se ptají,
je to můj malý pražský ráj.

Ostrov Bled

V posledním čísle našeho časopisu byly zajímavé hádanky. Jména mnoha jezer, a my jsme hádali, kde vlastně leží. Bledské jezero ve Slovinsku a Plitvická jezera v Chorvatsku mi připomněly Jugoslávii. Ano, tu starou Jugoslávii, která se skládala ze šesti států: Chorvatska, Slovinska, Bosny a Hercegoviny, Černé hory, Srbska a Makedonie, jak si jí většina z nás pamatuje.

V roce 1969 jsem tam byla služebně, projela jsem skoro celou Jugoslávii a dodnes si pamatuju většinu měst a městeček, hlavně těch přímořských. Koper, přístavní město přímo na italských hranicích. Rovinj, městečko na břehu moře s průzračnou vodou, které vypadá jako maličký Dubrovník. Pula, kde leží starodávné koloseum, skoro stejné, jako to v Římě, jen o něco menší i další staré římské památky. Městečko Labin, i tady jsou zachovány staré památky z období počátků našeho věku. Šibenik, první město, které založili Chorvaté. Split, přístavní město z doby římského císaře Diokleciána i Byzantské říše. Zadar, město s více než 3 000letou historií, které založili Liburnové, později tam žili Řekové i Římané a patřilo i k Byzantské říši.

A tak bych mohla pokračovat celou Jugoslávií, ale chtěla bych se vrátit k Plitvickým jezerům. Dnes je to přírodní památka, spadající pod ochranu UNESCO. Na sedmi kilometrech je 92 vodopádů, nádherná tyrkysová jezera a bílé skály, není divu, že v 60. letech minulého století to byl ráj filmařů. Natáčely se tady skoro všechny díly Vinnetou a Poklad na stříbrném jezeře, kde Vinnetou a Old Shatterhand jedou na koních kolem jezera až ke zlaté jeskyni. Myslím, že všichni tyhle mayovky známe, a je dobře, že se ta krásná příroda uchovala i na filmovém plátně.

Nakonec jsem si nechala Bledské jezero s malým ostrovem Bled uprostřed, které leží v podhůří Julských Alp. Na ostrově byl už v 15. století postaven kostel, zasvěcený panně Marii a vedle něj zvonice, ke které vede 99 schodů. Když jsme tam s mým přítelem dojeli vypůjčenou lodí a vyšlapali těch 99 schodů, začaly na zvonici zvonit zvony. Místní lidé nám řekli, že tam mají takovou pověru: prý zamilované páry, kterým na Bledu zazvoní zvony, budou mít do roka svatbu. Tehdy jsme se tomu zasmáli, ale když jsme pak po roce opravdu měli svatbu, vzpomněli jsme si na Jugoslávii, na všechna ta místa, která jsme navštívili i na krásný ostrov Bled.

Vladana Machiánová

Před časem jsem zveřejnila na stránkách BLOG KLUBu část z kroniky „Válečné paměti obce Křtěnské“, ve které kronikář p. Josef Hieke popisuje odchod mladých mužů, obyvatel vesnice do I. světové války. Brannou povinnost měli tehdy i koně. Odvod koní popisuje kronikář v následující části.

"Celkem tedy třicet dva záložníků a domobranců odcházelo hned první den po vyhlášení mobilizace z naší obce. Současně s mobilizační vyhláškou došel rozkaz od okr. hejtmanství, kde nařizuje se obci Křtěnské, aby dodala na den 29. červenec tři dvouspřežení vozů na místo dodání v Lounech, v t.zv. Široké ul., dále tři páry postrojených do potahu.

Každý vůz musel být vypraven s jedním pytlem ovsu, jednou nádobou na vodu a píci, svítilnou, několika podkovami, dvaceti hřebíky (podkováky). Pan starosta obce se vyzývá, aby opatřil dva strážcové koní, ku dopravení povozů s koňmi z místa příjímacího v Lounech k dodatečnému vojenskému velitelství v Terezíně.

Nařízeno, aby se postaral dále o to, aby naznačené místo včas bylo dodrženo. Osoby za stráž ustanovené, nesmí podléhati vojenské povinnosti, jak v aktivitě, tak domobraně a každému nutno

vzíti s sebou potravu pro sebe a píci pro koně na 5 dnů, což týká se i vozků povozy řídící. Pro tyto patřičnou výživu dodati povinen jest dotyčný hospodář, který povoz dodal, jakož i určenou píci pro koně. Zásoby pro koně převzaty budou vojenskou správou s koňstvem i povozy na účet státu. Povozy a koně dodali u nás následující občané:

František Pail, rolník č. 23 - jeden pár koní s povozem

Josef Hüttig, rolník č. 22 - jeden pár koní s povozem

Josef Dundr, rolník č. 20 - jeden pár koní bez vozu

Antonín Fraj, rolník č. 36 - jeden vůz (za 280,- K)

Knížecí Švarncenberský velkostatek - 3 páry koní s vozy

Za strážce této výpravy ustanoveni byli Oldřich Fryč a Jaroslav Vild, kteří šťastně povozy s koňstvem správně a včas na místo určené dovedli a asi čtvrtý den po svém odjezdu, z Loun se i s vozky navrátili.

Dlužno podotknouti, že první den výprava tato v Lounech přijata nebyla, až teprve třetí den, a že po oba dny, každý večer zpět se všichni navraceli, aby zase ráno druhého dne o 3. h. ranní na stanovené místo dojížděli.

Po dvě noci bylo ustavičné bouření beztak vzrušených obyvatel, takže možno bez nadsázky říci, že první tři noci málo kdo v naší obci oka zamhouřil.

Dvacátého osmého července vypovídá Rakousko-Uhersko Srbsku válku. Téhož dne také nalepen Manifest k národům.

Třicátého července vypovídá Německo válku Rusku. v telegrafických rozhovorech mezi císařem Vilémem a Carem ještě dvakráte prý v posl. chvíli pomyšleno zameziti všeobecné válce. Vlny vášní byly však již příliš vzbouřeny. Tento den také zastřelen v jedné kavárně v Paříži vůdce Social. demokracie Francouzské Jaures (Žoré).

Téhož dne nařízena a u nás nalepena třetí vyhláška všeobecné mobilizace veškeré branné moci naší říše, do třiceti šesti let včetně.

Druhého srpna jelo skrz naši obec nejméně 150 vozů s koňmi, určených k vozatajstvu do Terezína, kde byli přejímáni s ihned naloženi do železničních vozů a posíláni na frontu. Dodati sluší, že státní dráha skoro celý týden byla pro dopravu osob civilních uzavřena a že tudíž mezi Prahou a Podmokly žádné osobní vlaky nejezdily."

K odvodu koní mám rodinnou vzpomínku, kterou vyprávěla moje teta, starší sestra mého otce. Můj otec byl tehdy, v roce 1914 ještě malý chlapec, bylo mu 6 let. Zážitek to byl pro něho natolik plný emocí, že mu to rovněž utkvělo v paměti.

Jak je psáno v kronice, dne 2. srpna se přesouvala koňská spřežení z Loun do Terezína přes naši vesnici. Můj děda byl jeden z těch výše jmenovaných, který dodal jeden pár koní. Koně mého dědy, když se blížili k vesnici, asi měli za to, že se vrací do své stáje. Přibližně půl kilometru před vesnicí vybočili z řady a tryskem se řítily ke vsi. Zastavili se až na dvoře mého dědy.

Celá rodina a všichni sousedé byli dojatí. Nezbyvalo nic jiného, nežli koně otočit, počkat na kolonu a předat je veliteli. Neobešlo se to bez velkého nářku. Všichni věděli, jaký je čeká osud.

Jiřina Benešová

* Zajímavosti

Toulky Prahou IV

Při našem toulání Prahou jsme se již věnovali jelenovi, dnes se zaměříme na jiné zvíře, které pražským ulicím vládne – tímto zvířetem je lev. Českou historií prochází již od 13. století. Je i součástí našeho státního znaku.

Lev na erbu je symbolem rytířské ctnosti, síly a odvahy. Často je znázorňován v útočném postoji. Sochaři převážně zobrazují lva samce, vůdce smečky. Lev může být i součástí sousoší. V pražských ulicích lva nacházíme na budovách (na fasádě i na střeších), na nádvořích, náměstích, kašnách. Můžeme obdivovat lva stojícího, sedícího či ležícího, kamenného, bronzového i dřevěného. Lví hlavu nebo tělo mají někdy i bájná stvoření.

V pražských ulicích najdeme překvapivě velké množství domovních znamení, reliéfů a plastik s podobou lva. Netýká se to jen historických částí Prahy, i pražská předměstí mají své lvy a lvíčky. Ještě než se za nimi „vydáme“, zmíním tu několik případů zmizelých lvích plastik. Na Malostranském náměstí (rynku) stála od roku 1662 do roku 1859 kašna zdobená (či chráněná?) královským lvem s erbem Malé Strany v předních tlapách. Kašnu i lva vystřídala jezdecká socha maršála Radeckého, ani ta na svém místě nezůstala. Na Karlově mostě byli součástí sousoší Piety od Jana Brokoffa z roku 1695 dva lvi držící erb. Pieta byla v 19. století přestěhována ke zdi nádvoří nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského pod Petřínem, ale už bez lvů, ti se během přemístění ztratili. Se sochou tentokrát lvice se setkávali návštěvníci Michnova letohrádku, známého i pod názvem Amerika. Lvice střežila horní část schodiště. Jejím autorem byl buď Matyáš Bernard Braun nebo některý z jeho žáků. Socha byla odvezena při úpravách letohrádku na Muzeum Antonína Dvořáka. V ulici Albertov bývala málo známá pražská kuriozita, Malé Království s expozicí miniatur historických objektů České republiky. Mezi nimi byly i zmenšené plastiky lvů. Čtyři lvíčky seděli na pilířích můstku a podpírali oválnou kartuš nebo erb. Lví smečka i miniatury byly odstraněny v roce 2007. Jistě by se podobných příkladů našlo více.

A teď už k našemu dnešnímu toulání. Za lvy se nemusíme vydávat nikam daleko, budeme se opět toulat Starým Městem v okolí naší fakulty, jen v jednom případě zamíříme na levý břeh Vltavy. Možná při cestě za dnešní hádankou objevíte i lvy další...

A

B

C

D

E

Řešení: A – Staroměstská mostecká věž, huť Petra Parlěře, plastika lva z r. 1380

B – „Český lev“, Josef Max, z r. 1852, pocta hrdinům z let 1848 a 1849, pomník se několikrát stěhoval, původně na Petřských hradbách, po jejich zboření do parčíku na Florenci, z důvodu rozvoje pražské dopravy do Chotkovy ulice, i zde přemístěn ještě jednou na nynější místo v ostré zatáčce

C – domovní znamení „U Dvou červených lvů“, Rytířská ulice – jeden lev shlíží do ulice Rytířské, druhý do ulice Melantrichovy

D – lev na klepadle vstupních vrat paláce Platýz z Národní třídy

E – lvi smečka na okrouhlé kašně před vstupem do areálu Karolina na Ovocném trhu, autorem tří statných lvů ve skoku je sochař Stanislav Hanzík, sousoší vytvořil v r. 1975 podle návrhu svého učitele Vincence Makovského, k instalaci díla došlo až po smrti obou autorů

Obyvatelky lesa či zahrady

Možná jste při prázdninovém putování v lese našli smrkové šišky důkladně okousané až na samý ohryzek – doklad o hodování známého obratného stromového hlodavce, veverky obecné (*Sciurus vulgaris*). Toto nevelké čilé zvířátko s huňatým ocasem patří u nás v současnosti mezi ohrožené druhy. Veverek v lesích ubývá, snad vlivem zvýšeného počtu jejich predátorů (kuna lesní, kočka divoká, liška obecná, lasice kolčava, ale také větší dravci, jako jsou káňata a sovy), kůrovcové kalamity a také vlivem silniční dopravy. Naopak častěji je můžeme spatřit v městských parcích a zahradách.

U nás žijící veverky bývají zbarveny červeně nebo černě, mají bílé břicho, na ušních boltcích mají střepečky chlupů směřující nahoru. Ostré dráčky jim pomáhají při lezení po stromech, umí si jimi i přidržovat potravu. Typický je pro ně huňatý ocas, ten využívají pro udržení rovnováhy a při skocích, také si jím přikrývají tělo při spánku. Obývají hnízda v dutinách stromů. Žijí samotářsky, ostatním veverkám se kromě doby páření vyhýbají. Nejsou to mlsná zvířátka, živí se bobulemi, semeny šišek, pupeny a plody lesních stromů, houbami (které si dokonce v hníždě suší), občas nepohrdnou ani ptačími vejci či ptáčaty. Jsou celoročně aktivní, nemají rády velká vedra a mrazy, tehdy se ukrývají ve svých hnízdech. Samička je březí 38 dní, rodí 3 až 7 mláďat i třikrát ročně. Dožívají se 8 až 10 let.

Veverky se odjakživa lovily pro kožešinu i pro jemné maso (u nás se běžně jedly ještě ve 30. letech minulého století a lovnou zvěří byly až do roku 1962!). V archivech panství v Českém Krumlově je uvedeno, že v roce 1804 bylo uloveno 1437 veverek, na Konopišti jich v roce 1904 ulovili dokonce 5417. V pořadu Zmlsané dějiny kuchař Roman Vaněk použil staletí známý recept Bavora Rodovského z Hustiřan na veverku ve žluté jíše a potvrdil její chutné jemné maso. Dnes se také můžete setkat v restauracích s recepty na veverku, jedná se ale o jídlo z hovězího masa.

V minulosti byl veverčí kožíšek používán k přízdobě čapek či kabátků. Možná, že některý kožíšník z veverčí srsti dokázal ušít i celý kožich - podobně jako ten na Malém rynečku, který se specializoval na krtčí kožichy. Velmi ceněna byla srst z veverčího ocasu, která se používala na štětečky k pozlacování.

Dnes si veverky zaslouží naši ochranu, abychom je i nadále mohli obdivovat ve volné přírodě.

(NB – z veřejně dostupných zdrojů)

Víte, že

- Vědci objevili 500 metrů pod ledem Antarktidy nový mořský svět, kde jsou skryta sladkovodní jezera a řeky s životem drobných krevetových živočichů
- Na mapách přibude pátý oceán. Vody kolem Antarktidy byly dříve na mapách označovány jen jako výběžky Atlantského, Indického a Tichého oceánu, před rokem ale National Geographic svým rozhodnutím posvětil názory mnoha odborníků, že si Jižní oceán zaslouží geografickou samostatnost. Mezinárodní hydrografická organizace (IHO) název Jižní oceán používá od roku 2000. Dne 8. června 2021 uznala americká kartografická společnost National Geographic moře kolem Antarktidy za nový, pátý světový oceán. Společnost toho dne oznámila, že změní atlasy světa a moře kolem Antarktidy změní na Jižní oceán.
- Delfíny mají podmořskou kliniku? Třou se o korály, aby se jim zahojily kožní choroby

Zdroj: [#WorldOceansDay](https://t.co/zHNSNeLVcj)
— National Geographic (@NatGeo) [June 8, 2021](#)

Četba

Jiří Hanibal, *Neklidná duše Evy z Rožmberka*

V novém románu autor líčí pohnutý a mnohdy dramatický osud Evy z Rožmberka. Život této zajímavé a nezávislé ženy se odehrává na panství v Krumlově, Rožmberku, Hradci a Bechyni. Nakrátko ji osud zavede do chorvatského Čakovce a do italské Mantovy.

Eva patřila mezi poslední příslušníky Rožmberků, významného jihočeského rodu. Zatímco historici se věnovali především Vilémovi, nejvyššímu kancléři Českého království a kandidátovi na polský trůn, romanopisce naopak okouzlovala postava Petra Voka. Sestra Eva zůstávala v jejich stínu a stranou pozornosti. A přesto byla tato žena úžasnou osobností, která se vymykala všem tehdejším představám o úloze ženy ve společnosti. Odmítala podřídit se dobovým konvencím ve společenském i v soukromém životě. Toužila být rovnocenná mužům – ve vzdělání i v lásce. Vzporovala příkazům doby a bouřil se proti všemu, co omezovalo její svobodu. Dvakrát si vybojovala sňatek podle svých představ. Ke konci života plného vášni zatoužila po návratu do Čech. Bohužel, příliš pozdě...

František Niedl, *Světla na pobřeží*

Čtyřicátník Michael Dabert, někdejší příslušník francouzské Cizinecké legie, ale také elitní žoldák a bezpečnostní expert, se už poněkolikáté pokouší odstříhnout se od své minulosti. Tentokrát si při útěku před vlastní identitou zvolil za cíl Kalifornii. Brzy však zjišťuje, že svého předchozího života se jen tak nezbaví.

Zpočátku vypadá všechno idylicky, dokonce se sblíží se sympatickou majitelkou vily, postupně se ale začíná o svém novém domově dozvídat podrobnosti, které jsou velmi znepokojující. Zlo, které se k němu blíží, přichází z pevniny i do moře...

Pavel Švec, Akce Kvilda

Všem, kteří se zajímají o naši historii, konkrétně 50tá léta, zaměřená na nelegální přechody hranic na Šumavě, doporučuji k přečtení knihu **Akce Kvilda**.

Autor zde zdokumentoval příběh jednoho z převaděčů, a to Josefa Maršíka, 32letého muže, rodáka z Bavorova, otce tří dcer. Byl strážmistrem SNB na služebně ve Vimperku. V březnu 1948 se zapojil do převaděčské policejní skupiny.

Jména a počty převedených osob jsou zde uvedeny, i jaký osud by je čekal, kdyby neodešli z Československa a jakých postů v západních zemích dosáhli. Bohužel na základě informací vysílaných z rozhlasové stanice Svobodná Evropa, kde byla uváděna jejich konkrétní jména, rozpoutal komunistický režim akci, jejímž výsledkem bylo zadržení celkem 24 lidí, z nichž 9 bylo příslušníků SNB – převaděčů.

Josef Maršík byl v době zatýkání v Praze. O zatýkání se dozvěděl od sestry žijící v Bavorově, se kterou měl od dětství úzký vztah. Prahu za dramatických událostí proto opouští. Úkryt mu poskytnou na delší dobu stateční manželé Marešovi z Berouna, o čemž podá zprávu sestře, která mu okamžitě nabídne azyl u ní doma.

Ve vykonstruovaném procesu byli jeho kolegové - převaděči odsouzeni k mnohaletému věznění. O Maršíkovi komunistická bezpečnost rozšíří informaci, že nelegálně opustil republiku, protože se jí nepodařilo o něm nic zjistit.

Statečná Maršíkova sestra, protože z jejího důchodu je oba neuživí, nastoupí jako pletačka do Jitexu v Bavorově. V roce 1959 je slečna Maršíková vyznamenána jako údernice, což vzbudí závist jedné kolegyně, která napíše do Jitexu udání že, ukrývá zběha. Anonymní dopis plný chyb je vedoucím závodu považován za závist, a proto ho vyhodí do koše, za což je po letech disciplinárně potrestán. 4. března 1959 obdrží Krajská správa Ministerstva vnitra v Karlových Varech

dopis manželky Maršíkova synovce, která nesnese, aby obavy a psychický tlak, kterému širší Maršíkova rodina čelí již 10 let, sdělí, kde se skrývá Josef Maršík.

Následně je zatčen a v červnu 1959 odsouzen k 17ti letému trestu s tím, že 10 let si odsloužil domácím vězením. Obžalovaný si odseděl jen 1 rok, v roce 1960 byl propuštěn na velkou amnestii komunistického prezidenta Antonína Novotného.

Jeho statečná sestra Marie se jeho odchodu na svobodu nedožila, její smrt údajně uspíšil stres s jeho ukrýváním.

Jen tak mimochodem, za 10 let dostal se Josef Maršík ven jen jedenkrát, a to v noci, když se sestra musela přestěhovat do nedalekého domu. O jeho úkrytu léta měla vědomost velká část rodiny, ale i sousedé, kteří nic nevyzradili.

Kniha je vybavena mnoha fotokopii příslušných dokumentů a fotografií.

Z.K.

*Zábavný koutek

Kvíz

1. Nejvíce brambor vyprodukuje:	
Afrika Asie Evropa	
2. Který stát leží na ostrově Cejlon?	
Island Irsko Srí Lanka	
3. Vyberte z nabídky stát, pro který platí všechny následující charakteristiky: - většina obyvatel vyznává islám - v zemi se používá k psaní oficiálně latinka - nacházeli se tu 2 ze 7 divů světa	
Egypt Albánie Turecko	
4. V Maroku je úřední jazyk:	
Angličtina Maročtina Arabština	
5. Rozloha Vatikánu je:	
0,12 km čtverečných 0,44 km čtverečných 5 km čtverečných	
6. Jezero Tanganika je původu:	
Tektonického Ledovcového antropogenního	
7. Hlavní příčina střídání ročních období je:	
Sklon zemské osy oběžný pohyb Měsíce kolem Země Vzdálenost Země - Slunce	
8. Hlavní město Slovinska je:	
Záhřeb Sarajevo Lublaň	
9. Největší ostrov Evropy je:	
Irsko Velká Británie Island	
10. Německo se spojilo v roce:	
1968 1993 1990	

1c, 2c, 3c, 4c, 5b, 6a, 7a, 8c, 9b, 10c

Najděte synonyma

Běžet, computer, část, díl, dopis, dům, jídlo, jitro, kazit, křeslo, léčka, mít, mluvit, mrak, muž, mýt, noviny, pečovat, řešeto, snadný, volat

Past, pokrm, lehký, síto, pán, tisk, ráno, psaní, oblak, díra, část, ušák, čistit, mařit, povídat, starat se, utíkat, telefonovat, budova, vlastnit

Pamatujte si, že jsme ještě nedávno používali k posílání zpráv ...

O	P	O							
			N	I	C	E			
			K	A					
O	D			S					
		V	I	N	Y				
P	O	V	I	N			S	T	
N	Á								
P	O								
D	O								

DÁLNOPIS

Uzávěrka pro příští číslo je 7. prosince 2022
Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK
Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz
Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v prosinci.
Předem děkujeme za spolupráci.

Praha 5. října 2022